

CONSILIUL MUNICIPAL CHIȘINĂU

DECIZIE

III. _____

din _____

Cu privire la participarea în proiectul
„Aprovizionarea cu apă și sanitație
în centrul Moldovei”

Având în vedere Nota informativă nr. 01-12797 din 04.09.2023, ținând cont de semnarea pe data de 27.05.2019 a Acordului de finanțare și proiect între Republica Moldova și KfW Development Bank din Germania pentru oferirea unui grant în valoare de 15 mil. euro, alocat de către Guvernul Germaniei pentru finanțarea primei etape a proiectului „Aprovizionarea cu apă și sanitație în centrul Moldovei”, care prevede folosirea infrastructurii deținute de către Consiliul Municipal Chișinău destinată captării apei brute din râul Nistru pentru producerea și transportarea volumului adițional necesar pentru asigurarea cu apă potabilă a localităților din raioanele Strășeni și Călărași, ținând cont de acordurile suplimentare care majorează suma totală a granturilor alocate Republicii Moldova până la 25 mil. euro,

Luând în considerare faptul că infrastructura tehnico-edilitară necesară pentru realizarea proiectului a fost concesionată S.A. „Apă-Canal Chișinău” în temeiul Contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 94 din 13.03.2015, iar acțiunile S.A. „Apă-canal Chișinău” sunt deținute în proporție de 100% de către Consiliul Municipal Chișinău,

Luând în considerare oportunitatea reducerii tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă pentru locuitorii municipiului Chișinău pe seama eventualei majorări a volumului livrărilor totale ale operatorului cărui a fost delegată gestiunea serviciului public de alimentare cu apă, precum și a obținerii unor granturi suplimentare pentru creșterea eficienței energetice a stației de captare a apei din râul Nistru folosită preponderent pentru producerea și asigurarea cu apă potabilă a locuitorilor municipiului Chișinău,

Ținând cont de existența unui Acord de cooperare semnat pe data de 05.09.2019 între Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția „Apele Moldovei”, Consiliul Raional Strășeni, Consiliul Raional Călărași, Primăria Orașului Strășeni, Primăria Orașului Călărași, Agenția de Dezvoltare Regională Centru, S.A. „Apă - Canal Chișinău”, Î.M. „Apă - Canal Strășeni”, Î.M. „Apă - Canal Călărași”,

În conformitate art. 8 alin. (1) lit. a), b), d) și f) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13.12.2013, art. 6 alin. (1),

art. 14 alin. (3) lit. c), f) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24.10.2002, precum și a art. 14 alin. (2) și art. 19 din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, Consiliul Municipal Chișinău DECIDE:

1. Se aprobă participarea Municipiului Chișinău în proiectul „Aprovizionarea cu apă și sanitație în centrul Moldovei” inițiat în parteneriat cu Guvernul Republicii Moldova și finanțat de către Guvernul Germaniei prin intermediul KfW Development Bank din Germania, cu condiția acoperii integrale a cheltuielilor curente și a cheltuielilor cu redevențele suportate de către operatorul S.A. „Apă-Canal Chișinău” prin tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în condițiile Legii 303/2013.

2. Se investește Primarul General al municipiului Chișinău, dl Ion Ceban, cu dreptul de a semna Acordul adițional la Acordul de cooperare semnat pe data de 05.09.2019, prin care Consiliul Municipal Chișinău și Primăria Municipiului Chișinău vor deveni parte a acestui proiect investițional cu finanțare externă.

3. Se aprobă participarea S.A. „Apă-Canal Chișinău” în cadrul acestui proiect în calitate de operator al serviciului public de alimentare cu apă, cu responsabilitatea de producere și transportare a apei, în vederea redistribuirii de către operatorii regionali din raioanele Strășeni și Călărași, inclusiv prin preluarea în operare a conductei de transport a apei care urmează a fi construită pe tronsonul Chișinău (Stația de pompare a apei „Universitatea Agrară”) – Strășeni – Călărași.

4. S.A. „Apă-Canal Chișinău” va asigura semnarea Acordului adițional la Acordul de cooperare semnat pe data de 05.09.2019, prin care va agree inclusiv instituirea unei garanții financiare pentru renunțarea prematură la participarea în proiectul „Aprovizionarea cu apă și sanitație în centrul Moldovei”, nesemnarea precontractelor și/sau a contractelor prevăzute de Acordul de finanțare și proiect semnat pe data de 27.05.2019 între Republica Moldova și KfW Development Bank din Germania, cu modificările ulterioare, precum și pentru sistarea producerii și transportării apei către operatorii regionali din raioanele Strășeni și Călărași, din motive care nu depind de voința altor părți.

5. Primarul General al municipiului Chișinău va asigura controlul executării prevederilor prezentei decizii.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ

**SECRETAR INTERIMAR
AL CONSILIULUI**

Adrian TALMACI

**SOCIETATEA PE ACȚIUNI
„APĂ-CANAL CHIȘINĂU”**
str. Albișoara nr. 38, MD 2005,
mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. 022 25-69-01, tel/fax: 022 22-23-49,
e-mail: acc@acc.md, web: www.acc.md

ACC

Titulară a Ordinului
„Gloria Muncii”
12.12.2012

ISO 9001 Certificat nr.085C
ISO 14001 Certificat nr.027M
ISO 45001 Certificat nr.015HS
ISO 50001 Certificat nr.002En
ISO 37001 Certificat nr.007AM

Nr. 01-12797 din 04.09.2023

Consiliul Municipal Chișinău

La nr. _____ din _____

**Notă informativă
la proiectul de decizie al Consiliului Municipal Chișinău
„Cu privire la participarea în proiectul „Aprovizionarea cu apă și sanitație în
centrul Moldovei”**

În perioada anilor 2013-2017, Guvernul Republicii Federale Germane și Guvernul Republicii Moldova au negociat o posibilă finanțare a proiectelor în infrastructura de apă și de canalizare în Republica Moldova. La situația din anul 2017, valoarea finanțării aprobate de către Guvernul Germaniei constituia 15 mil. euro, care urmau a fi folosite pentru crearea infrastructurii noi destinată aprovizionării cu apă și sanitației în centrul Moldovei, iar mai exact, în localitățile din raioanele Strășeni și Călărași. Guvernul Germaniei a desemnat KfW Development Bank în calitate de instituție de implementare, iar un Acord de finanțare și proiect între KfW, și Republica Moldova reprezentată de Ministerul Finanțelor (Beneficiar) și Agenția de Dezvoltare Regională Centru (Agenția de Executare a Proiectului) a fost semnat pe data de 27.05.2019.

Având în vedere că Republica Moldova are puține surse de apă de o capacitate suficientă și calitate satisfăcătoare, faptul că cea mai sigură și suficientă sursă este apa din râul Nistru, faptul că există infrastructură de importanță națională de captare a apei din râul Nistru și producere a apei potabile pentru localitățile din municipiul Chișinău, existând capacitate de producere de rezervă de un volum suficient de mare, conform proiectului aprobat de către partea germană, apa potabilă pentru localitățile din raioanele Strășeni și Călărași urmează a fi asigurată din sistemul de alimentare cu apă al Municipiului Chișinău, cu construirea unui apeduct de transport al apei potabilă.

La fel, conceptul propus de partea germană presupune că S.A. „Apă-Canal Chișinău”, în calitate de operator existent al infrastructurii de captare a apei brute și producere a apei potabile, va fi responsabilă de operarea viitoarelor conducte de transport al apei pe tronsonul Chișinău (Stația de pompare „Universitatea Agrară”) – Strășeni – Călărași, iar furnizarea apei consumatorilor din aceste raioane va deveni responsabilitatea operatorilor regionali corespunzători.

Pentru a permite demararea lucrărilor de proiectare și finanțare a acestora din granturi, KfW a insistat pe semnarea de către toate părțile implicate din Republica Moldova a unui acord de cooperare. Acordul respectiv a fost semnat pe data de 05.09.2019 între Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția „Apele Moldovei”, Consiliul Raional Strășeni, Consiliul Raional Călărași, Primăria Orașului Strășeni, Primăria Orașului Călărași, Agenția de Dezvoltare Regională Centru, S.A. „Apă Canal Chișinău”, Î.M. „Apă Canal Strășeni”, Î.M. „Apă Canal Călărași”.

Cod IBAN MD12PR002251166792001498, BC „ProCreditBank”; C/F 1002600015876; Cod TVA 0600920; Capitalul social 611 915 200 lei

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Pe data de 18.02.2020 a fost emis Acordul suplimentar la Acordul de finanțare și proiect din 27.05.2019, prin care au fost stabilite condiționalități pentru demararea lucrărilor și obținerea drepturilor la trageri, sub formă de obligații exacte și proceduri de urmat pentru executarea proiectului de către toate părțile implicate din Republica Moldova. Printre acestea se numără și obligațiunile S.A. „Apă Canal Chișinău”, care se rezumă la următoarele: (1) asumarea calității de operator al viitoarei conducte de transport și semnarea cu agenția care va reprezenta Statul a contractului corespunzător de preluare în administrare, (2) înaintarea și obținerea aprobării tarifului de transport al apei, (3) semnarea contractelor de transport al apei în vrac.

Pe data de 12.01.2021, KfW, Republica Moldova reprezentată de Ministerul Finanțelor (Beneficiar) și Agenția de Dezvoltare Regională Centru (Agenția de Executare a Proiectului) au semnat Acordul pentru finanțarea suplimentară la Acordului de finanțare și proiect din 27.05.2019, pentru alocarea a 8,5 mil. euro pentru investițiile în sistemele de distribuție a apei și sisteme de canalizare în raioanele Strășeni și Călărași (faza 2). Un grant suplimentar de 1,5 mil. euro destinat măsurilor complementare (preponderent asistența sub formă de consultanță) a fost alocat prin acordul semnat pe 12.01.2021.

În cursul anului 2022 au avut loc mai multe întruniri cu participarea reprezentanților KfW, ai Municipality Chișinău, reprezentanților S.A. „Apă Canal Chișinău” și ai reprezentanților Statului (ministerul responsabil și diverse agenții), în cadrul cărora reprezentanții Statului au fost informați despre riscurile financiare pentru S.A. „Apă Canal Chișinău” și Municipality Chișinău în cazul neajustării cadrului legal astfel încât cheltuielile operatorilor să poată fi acoperite din contul tarifelor. În final, reprezentanții actualului Minister al Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) au dat asigurări KfW și tuturor celorlalte părți implicate, că la Legea de specialitate 303/2013 vor fi operate modificările corespunzătoare.

Din cauza că inițial Statul, care va deveni proprietarul viitoarei conducte de transport al apei, a fost reprezentat de Agenția „Apele Moldovei”, iar ulterior responsabilitatea a fost transmisă Agenției Proprietății Publice, a faptului că majoritatea condiționalităților fixate în Acordul de finanțare și proiect cu modificările ulterioare nu au fost realizate de către părțile din Republica Moldova, KfW a insistat pe semnarea de către acestea a unui acord adițional la Acordul de cooperare din 05.06.2019.

Municipality Chișinău nu a fost parte din Acordul de cooperare din 05.06.2019. Însă, în luna aprilie 2022 a fost făcut un prim pas pentru conformarea cu cadrul legal pe aspectele care vizează drepturile de proprietate și, mai exact, bunurile domeniului public, inclusiv stația de captare a apei de pe râul Nistru, apeductele de transport și distribuție, stația de tratare a apei, au fost preluate de către Municipality Chișinău în proprietate. Respectiv, este rațional ca Municipality Chișinău să devină parte a proiectului „Aprovizionarea cu apă și sanitație în centrul Moldovei”, fapt care poate avea loc prin semnarea acordului adițional la Acordul de cooperare din 05.06.2019, cu includerea unor condiționalități în raport cu Statul.

În paralel, prin intermediul KfW, Guvernul Germaniei a propus Republicii Moldova accesarea suplimentară a finanțărilor nerambursabile pentru investiții în eficiența energetică. Deja a fost identificat și agreeat preliminar, că o direcție prioritară ar avea investițiile în modernizarea utilajelor de pompare de la stația de captare a apei de pe râul Nistru și în echipamentele de producere a energiei verzi pe teritoriul acestei stații.

Pentru S.A. „Apă Canal Chișinău” și consumatorii de apă furnizată de întreprindere, participarea în proiectul „Aprovizionarea cu apă și sanitație în centrul Moldovei” oferă următoarele avantaje:

1. Micșorarea eventuală a tarifelor pentru apa furnizată, atât din contul micșorării ponderii cheltuielilor fixe în componență tarifelor, cât și din contul alocării unei părți din cheltuielile de operare pentru a fi recuperate prin tariful de producere și transport al apei în vederea redistribuirii;

2. Oportunități de modernizare a infrastructurii destinată prestării serviciului public de alimentare cu apă din contul mijloacelor financiare nerambursabile, care ar putea fi oferite de către Guvernul Germaniei în calitate de măsură de creștere a eficienței investițiilor în proiectul „Aprovizionarea cu apă și sanitație în centrul Moldovei”.

Riscurile pentru S.A. „Apă Canal Chișinău” și Municipiul Chișinău ar avea la bază cadrul legal care nu permite acoperirea integrală prin tarifele reglementate a cheltuielilor pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, respectiv, riscul insolvenței operatorului și a suportării consecințelor de către consumatori sub formă de servicii prestate cu întreruperi și sub formă de cheltuieli neprevăzute pentru bugetul municipal. Acest fapt a fost discutat cu toate părțile, în special cu KfW și MIRD, iar MIRD a acceptat ca în acordul adițional la Acordul de cooperare din 05.06.2019 să fie inclusă sarcina sa de a asigura înaintarea spre aprobare a modificărilor la cadrul legal care vor permite aprobarea tarifelor reglementate la un nivel care să asigure acoperirea cheltuielilor reale pentru prestarea serviciului public.

Totodată, KfW insistă pe includerea în acordul adițional a răspunderii financiare a fiecărei părți implicate, astfel încât riscul de eșec al proiectului să fie minimizat. Primăria municipiului Chișinău și S.A. „Apă Canal Chișinău” au înaintat ADR Centru propunerile de ajustare a proiectului acordului adițional, care se negociază și pentru moment nu există o variantă finală. Propunerile respective urmăresc instituirea răspunderii financiare inclusiv pentru Stat, reprezentat de MIDR, pentru situațiile în care ar putea surveni insolabilitatea operatorului din cauza cadrului legal care admite aprobarea tarifelor reglementate sub nivelul cheltuielilor reale suportate.

Ținând cont de cele menționate, propunem spre examinare proiectul de decizie al Consiliului Municipal Chișinău „Cu privire la participarea în proiectul „Aprovizionarea cu apă și sanitație în centrul Moldovei”.

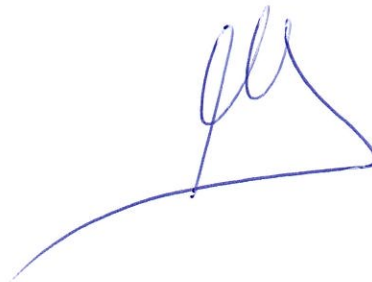
Anexe:

1. Proiectul de decizie al Consiliului Municipal Chișinău „Cu privire la participarea în proiectul „Aprovizionarea cu apă și sanitație în centrul Moldovei”;

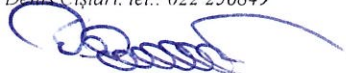
2. Acordul de cooperare din 05.06.2019 semnat între Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția „Apele Moldovei”, Consiliul Raional Strășeni, Consiliul Raional Călărași, Primăria Orașului Strășeni, Primăria Orașului Călărași, Agenția de Dezvoltare Regională Centru, S.A. „Apă Canal Chișinău”, Î.M. „Apă Canal Strășeni”, Î.M. „Apă Canal Călărași”;

3. Proiectul acordului adițional la Acordul de cooperare din 05.06.2019, versiunea care include propunerile Primăriei municipiului Chișinău și S.A. „Apă Canal Chișinău”.

Director general interimar

Diana TACU

KFW

Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale
și Mediului

Agenția de
Dezvoltare Regională
Centru

Agenția
Apele Moldovei

ACORD DE COOPERARE

Între

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și
Mediului al Republicii Moldova

și

Agenția „Apele Moldovei,,

și

Autoritățile Administrației Publice Locale din
Raioanele Strășeni și Călărași

și

Agenția de Dezvoltare Regională Centru

și

S.A. Apă Canal Chișinău

„05” iunie 2019

COOPERATION AGREEMENT

Between

Ministry of Agriculture, Regional Development
and Environment of the Republic of Moldova

and

„Apele Moldovei,, Agency

and

Local Public Administration Authorities in
Strășeni and Călărași Raions

and

Regional Development Agency Center

and

Apă Canal Chișinău

„05” iunie 2019

1. PĂRȚILE PARTICIPANTE ÎN CADRUL ACORDULUI DE COOPERARE

Prezentul Acord va fi semnat între următoarele
părți (denumite în cele ce urmează “Părțile
semnatare ale Acordului”):

- Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului reprezentat de Dl. Nicolae Ciubuc (Ministru);
- Agenția „Apele Moldovei,, , reprezentată de către Dl. Andrei Antonevici (Director);
- Consiliul Raional Strășeni reprezentat de Dl. Mihail Popa (Președinte);
- Consiliul Raional Călărași reprezentat de Dl. Sergiu Artene (Președinte);
- Primăria Orașului Strășeni reprezentată de Dna. Valentina Casian (Primar);

1. PARTICIPATING PARTIES UNDER THE COOPERATION AGREEMENT

This Agreement will be signed between the
following parties (hereafter referred to as the
“Signatory Parties to the Agreement”):

- Ministry of Agriculture, Regional Development and Environment represented by Mr. Nicolae Ciubuc (Minister);
- „Apele Moldovei,, Agency , represented by Mr. Andrei Antonevici (Director);
- Strășeni District Council represented by Mr. Mihail Popa (Chairman);
- Călărași District Council represented by Mr. Sergiu Artene (Chairman);
- Strășeni Municipality represented by Ms. Valentina Casian (Primar);

- Primăria Oraşului Călăraşi reprezentată de Dl. Nicolae Melnic (Primar);
- Agenția de Dezvoltare Regională Centru reprezentată de Dl. Viorel Jardan (Director);
- S.A. Apă Canal Chişinău reprezentată de Dl. Valeriu Meşca (Director General).
- Calaraşi Municipality represented by Mr. Nicolae Melnic (Primar);
- Regional Development Agency Center represented by Mr. Viorel Jardan (Director);
- Apă Canal Chişinău represented by Mr. Valeriu Meşca (General Manager).

2. CONTEXTUL

2.1 Pe 5 februarie 2013, Ministerul Mediului, Municipiul Chişinău și Autoritățile Locale din raioanele Călăraşi și Străşeni au semnat un Memorandum de Înţelegere având ca obiectiv principal cooperarea în vederea implementării unor servicii regionale sustenabile de alimentare cu apă și canalizare.

2.2 Pe 12 ianuarie 2016, Ministerul Mediului din Republica Moldova, reprezentat de KfW, a semnat un contract de consultanță cu consorțiul CES Consulting Engineers Salzgitter GmbH Germania și BDO Audit SRL Bucureşti în asociere cu Infrawater SRL Bucureşti și Boncom Proiect Ltd Chişinău ca sub-consultanți (denumiți în cele ce urmează "Consultant") pentru servicii de inginerie și consultanță aferente Proiectului "Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală" (denumit în continuare "Proiectul").

2.3 Pe 29 martie 2016, Ministerul Mediului a aprobat Ordinul nr. 45 cu privire la instituirea Comitetului de Supraveghere al Proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală”.

2.4 În luna Mai 2018, echipa de Consultanță CES-BDO a transmis forma finală a Studiului de Fezabilitate pentru proiectul "Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală".

2.5 În perioada Martie-Iunie 2018, echipa de Consultanță CES-BDO a desfășurat activități suplimentare în baza unui act adițional la contractul de consultanță pentru a reevalua opțiunile privind agenția de executare a proiectului, operarea viitoare a apeductului Chişinău-Străşeni-Călăraşi și a analizat sustenabilitatea viitoare a operării.

2. CONTEXT

2.1 On February 5, 2013, the Ministry of Environment, the Municipality of Chişinău and the Local Authorities of the Călăraşi and Străşeni districts signed a Memorandum of Understanding with the main objective to cooperate in the implementation of sustainable regional water supply and sewerage services.

2.2 On January 12, 2016, the Ministry of Environment of the Republic of Moldova, represented by KfW, signed a consultancy agreement with the consortium CES Consulting Engineers Salzgitter GmbH Germany and BDO Audit SRL Bucharest in association with Infrawater SRL Bucharest and Boncom Proiect Ltd Chisinau as sub-consultants (hereinafter referred to as the "Consultant") for engineering and consultancy services related to the "Water Infrastructure Improvement in Central Moldova" Project (hereinafter referred to as "the Project").

2.3 On March 29, 2016, the Ministry of Environment approved Order no. 45 on the establishment of the Supervisory Committee of the Project "Improvement of the Water Infrastructure in Central Moldova".

2.4 In May 2018, the CES-BDO Consultancy team submitted the Final Feasibility Study for the project "Improvement of Water Infrastructure in Central Moldova".

2.5 During March-June 2018, the CES-BDO Consultancy team carried out additional activities based on an addendum to the consultancy contract to re-evaluate options for the project implementation agency, the future operation of the Chişinău-Străşeni-Călăraşi MTP and analyzed the future sustainability of the operation.

2.6 Pe 6 septembrie 2018, a fost semnat procesul verbal al misiunii de către părțile din RM (Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, ADR Centrul, Apă Canal Chișinău, Municipiul Strășeni, Orașul Călărași, Apă Canal Strășeni, Apă Canal Călărași, Raionul Strășeni, Raionul Călărași) și KfW. Acest proces verbal descrie angajamentele și obligațiile părților moldovenești în cadrul proiectului și va constitui drept bază a raportului de evaluare al KfW cât și a acordului financiar și acordului separat al proiectului, semnat după aprobarea proiectului de către guvernul german (a se vedea Anexa 1).

3. IMPLEMENTAREA PROIECTULUI DE INVESTIȚII

3.1 Părțile semnatare ale Acordului agreează că Agenția de Executare a Proiectului "Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală" va fi Agenția de Dezvoltare Regională Centru.

3.2 Proiectul va avea un Comitet de Coordonare care va fi format din reprezentanți ai următoarelor părți implicate:

- Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului;
- Agenția de Dezvoltare Regională Centru;
- Autoritățile Administrației Publice Locale (AAPL), care au o componentă de investiții;
- Reprezentanți ai operatorilor locali regionali;
- Ministerul Finanțelor;
- KfW;

3.3 Părțile semnatare ale Acordului agreează că vor avea cel puțin următoarele roluri în implementarea proiectului de investiții:

- **Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului:**
  - Coordonarea generală a implementării proiectului;
  - Acționarea ca moderator al conflictului care va apărea între părțile implicate;
- **Agenția de Dezvoltare Regională Centru:**
  - Gestionarea relației generale cu instituțiile finanțatoare;
  - Pregătirea documentelor de licitație;
  - Licitarea pentru contractele de lucrări și servicii;

2.6 On September 6 2018, the Minutes of the mission was signed by the Moldovan Parties (Ministry of Finance, Ministry of Agriculture, Regional Development and Environment, RDA Center, Apă Canal Chișinău, Strășeni Municipality, Calarasi City, Apă Canal Strasenii, Apă Canal Calarasi, Strasenii District, Calarasi District) and KfW. This minutes describes the commitments and obligations of the Moldovan parties within the project and will form the basis of the KfW evaluation report and the separate agreement and financial agreement signed after the German Government approves the project (see Annex 1).

3. IMPLEMENTATION OF THE INVESTMENT PROJECT

3.1 The signatory parties to the Agreement agree that Project Implementation Agency for the "Improvement of the Water Infrastructure in Central Moldova" project will be Regional Development Agency Center.

3.2 The project will have a Steering Committee consisting of representatives of the following stakeholders:

- Ministry of Agriculture, Regional Development and Environment;
- Regional Development Agency Center;
- Local Public Administration Authorities (LPAAs), which have an investment component;
- Representatives of local regional operators;
- Ministry of Finance;
- KfW;

3.3 The parties to the Agreement agree that they will have at least the following roles in the implementation of the investment project:

- **Ministry of Agriculture, Regional Development and Environment:**
  - General coordination of project implementation;
  - Act as a moderator of the conflict that will arise between the parties involved;
- **Regional Development Agency Center:**
  - Managing the general relationship with the financing institutions;
  - Preparation of tender documents;
  - Bidding for works and service contracts;
  - Project management for service and works contracts;

- Management de proiect pentru contractele de servicii și lucrări;
  - Supervizarea lucrărilor;
  - Gestionarea raportărilor către instituțiile finanțatoare și către alte părți implicate relevante;
    - *Autoritățile Administrației Publice Locale (AAPL), Apă Canal Chișinău și Companiile locale prestatoare de servicii de alimentare cu apă și canalizare:*
  - Suport tehnic pentru implementarea proiectului, în principal legate de particularitățile locale;
  - Participarea la ședințele Comitetului de Coordonare al proiectului;
  - Validarea, prin departamentele lor speciale, a soluțiilor tehnice propuse prin proiectarea și executarea lucrărilor;
  - Sprijinirea implementării proiectului prin decizii și facilitarea rezolvării problemelor (în cazul în care soluția se află în aria lor de competență);
- Supervision of works;
  - Managing reporting to funding institutions and other relevant stakeholders;
    - *Local Public Administration Authorities (LPAA), Apă Canal Chișinău and Local Companies Providing Water Supply and Sewerage Services:*
  - Technical support for project implementation, mainly related to local particularities;
  - Participation in the Coordinating Committee of the project;
  - To validate, through their special departments, the technical solutions proposed by the design and execution of the works;
  - Support project implementation through decisions and facilitation of problem solving (if the solution is in their area of competence);

3.4 Părțile la acord acceptă că vor adera la:

- Părțile vor adera la descrierea proiectului, după cum este specificat în procesul verbal semnat cu KfW.
- Părțile vor semna acordul financiar/separat, dacă este necesar.

3.4 The parties to the agreement accept that they will join to:

- The parties will join to the project description, as specified in the minutes signed with KfW.
- The parties will sign the financial / separate agreement if necessary.

4. PROPRIETATEA ASUPRA ACTIVELOR REZULTATE DIN IMPLEMENTAREA PROIECTELOR DE INVESTIȚII

4.1 Părțile semnatare ale Acordului agreează următoarele principii pentru stabilirea proprietarului infrastructurii viitoare dezvoltată pentru sistemul regional de alimentare cu apă și de canalizare:

- Conductă de aducțiune principală Chișinău-Strășeni-Călărași: Proprietar va fi Guvernul Republicii Moldova prin intermediul Agenției "Apele Moldovei";
- Conductele de aducțiune secundare: Proprietar va fi Consiliul Raional din Călărași și Strășeni pe bază teritorială;
- Infrastructura de apă și de canalizare din interiorul localităților: Proprietar va fi fiecare autoritate publică locală pe bază teritorială;

4. PROPERTY ON THE ASSETS RESULTING FROM THE IMPLEMENTATION OF INVESTMENT PROJECTS

4.1 The parties to the Agreement agree on the following principles for establishing the owner of the future infrastructure developed for the regional water supply and sewerage system:

- Chișinău-Strășeni-Călărași MTP: Owner will be the Government of the Republic of Moldova through "Apele Moldovei" Agency;
- Secondary adduction pipes: The District Council of Călărași and Strășeni will be the owner on a territorial basis;
- Water and sewage infrastructure within the localities: Each local public authority will be the owner on a territorial basis;

5. EXPLOATAREA (OPERAREA) SISTEMELOR REGIONALE DE APĂ ȘI CANALIZARE

5.1 Părțile la acord acceptă că CP Chișinău-Strășeni-Călărași va funcționa după recepția finală fiind operat de către Apă Canal Chișinău, care va asigura apă timp de cel puțin 50 de ani.

5.2 Părțile semnatare ale Acordului agreează că vor exista doi operatori regionali separați: unul pentru operarea sistemelor de apă și canalizare din Raionul Strășeni și unul pentru operarea sistemelor de apă și canalizare din Raionul Călărași.

5.3 Operatorul Regional din raionul Strășeni va fi creat prin transferul activității din societatea existentă într-o societate nou înregistrată. Această nouă societate a fost creată de către autoritatea locală în urmă cu câțiva ani, dar nu a avut nici o activitate până în prezent.

5.4 Operatorul Regional din raionul Călărași va fi creat prin separarea activităților de apă și apă uzată de compania de utilități existentă.

5.5 Cei doi operatori regionali vor fi ulterior transformați în societăți pe acțiuni, luând în considerare următoarele principii pentru structura acționariatului:

- Principali acționari vor fi autoritățile locale din orașele Strășeni și Călărași;
- Orașele mai mici și comunitățile rurale vor primi acțiuni în funcție de contribuția lor la capitalul propriu. Cu toate acestea, se recomandă ca fiecare autoritate locală, care urmează să fie operată în viitor, să dețină cel puțin o acțiune din companie pentru a fi în măsură să participe la Adunarea Generală a Acționarilor, cu scopul de a fi conectată la discuțiile strategice și pentru a avea posibilitatea de a-și împărtăși opinia.
- Consiliul Raional va primi acțiuni în funcție de contribuția sa la capitalul propriu al operatorului regional. Este recomandat ca, Consiliul Raional să dețină cel puțin o acțiune din operatorul regional pentru a fi în măsură să participe la Adunarea Generală a Acționarilor, cu scopul de a fi conectat la discuțiile strategice și de a avea posibilitatea de a-și împărtăși opinia.

5. OPERATION OF REGIONAL WATER AND SEWAGE SYSTEMS

5.1 The parties to the Agreement agree that the Chișinău-Strășeni-Călărași MTP will be operated after the end-reception by Apă Canal Chișinău, which will provide water for at least 50 years.

5.2 The parties to the Agreement agreed that there would be two separate regional operators: one for the operation of the water supply and sewerage systems in the Strășeni district and one for the operation of the water supply and sewerage systems in the Călărași district.

5.3 The Regional Operator in Strășeni district will be created by transferring the activity from the existing company to a newly registered company. This new society was created by the local authority a few years ago, but has not been active until now.

5.4 The Regional Operator in Călărași District will be created by separating the water and wastewater activities from the existing utilities company.

5.5 The two regional operators will then be transformed into joint stock companies, taking into account the following principles for the ownership structure:

- The main shareholders will be the local authorities in the towns of Strășeni and Călărași;
- Smaller towns and rural communities will receive shares depending on their contribution to equity. However, it is recommended that each local authority to be operated in the future, should have at least one share in the company to be able to participate in the General Meeting of Shareholders in order to be connected to strategic discussions and to have the opportunity to share their opinion.
- District Council will receive shares according to its contribution to the regional operator's own capital. It is recommended that the District Council hold at least one regional operator action in order to be able to participate in the General Shareholders Meeting in order to be connected to the strategic discussions and to have the opportunity to share their opinion.

5.6 În ceea ce privește entitățile publice care vor delega managementul serviciului public, se pot înregistra următoarele cazuri:

- Autorități locale (orașe și comune): vor delega serviciile de apă și de canalizare din localitățile respective;
- Raioane (în cazul în care sunt proprietarul conductei de aducțiune secundară): vor delega serviciile de transport al apei tratate;
- Statul (în cazul în care este proprietarul conductei de aducțiune principală și / sau secundară): va delega serviciile de transport al apei tratate;

6. PUNCTELE DE DELIMITARE PENTRU EXPLOATAREA (OPERAREA) SISTEMELOR REGIONALE DE APĂ ȘI CANALIZARE

6.1 Părțile semnatare ale Acordului agreează următoarele:

- Apa potabilă pentru alimentarea apeductului va fi preluată din rețeaua de distribuție din Chișinău, dintr-o conductă existentă având diametrul DN 1000 mm, printr-un cămin de vane amplasat în zona intersecției străzilor Gura Văii și Mircești;
- Presiunea medie ce trebuie asigurată permanent în punctul de conexiune la rețeaua de distribuție din Chișinău trebuie să fie de 3.5 bar (minim 3.4 bar);
- Din punctul de vedere al calității apei, apa potabilă din rețeaua de distribuție a Chișinăului se va conforma la Hotărîrea Guvernului nr. 934 / 15.08.2007 (în Anexa 2 se stabilesc standardele sanitare pentru apa potabilă și cerințele prezentate în P.V. cu KfW (P.V. atașat ca Anexa 1) Apă Canal Chișinău asigură că cererea (anuală, lunară, zilnică, pe oră) a până la 170.000 de persoane conectate la CP în viitor, poate și va fi satisfăcută conform standardelor naționale.

6.2 Părțile semnatare ale Acordului agreează că vor fi montate debitmetre (aparate de măsură a apei potabile) pentru a măsura cantitatea de apă potabilă intrată și furnizată din apeductul Chișinău-Strașeni-Călărași în următoarele puncte:

- Montare debitmetru în Chișinău – într-un cămin de măsură debit amplasat în zona intersecției străzilor Gura Văii și Mircești, după căminul de racord al apeductului;

5.6 Regarding the public entities that will delegate the management of the public service, the following cases can be recorded:

- Local authorities (cities and communes): will delegate the water and sewerage services of the respective localities;
- Districts (if they are the owner of the secondary supply pipeline): they will delegate the services for transporting treated water;
- The state (if it is the owner of the main and / or secondary pipeline): will delegate the services for transporting treated water;

6. DELIMITATION POINTS FOR THE OPERATION OF REGIONAL WATER AND SANITARY SYSTEMS

6.1 The Parties to the Agreement agree as follows:

- Drinking water for the water supply will be taken from the distribution network in Chișinău from an existing pipeline DN 1000 mm in diameter through a tub located at the intersection of Gura Văii and Mircești streets;
- The average pressure to be permanently secured at the connection point of the distribution network in Chișinău must be 3.5 bar (minimum 3.4 bar);
- From the point of view of water quality, drinking water taken from the Chișinău distribution network will comply with the Government Decision no. 934 / 15.08.2007, (in Annex 2 are established the sanitary standards for drinking water and the requirements presented in M.M. with KfW (M.M. attached as Annex 1) Apă Canal Chișinău ensures that the demand (annual, monthly, daily, per hour) up to 170,000 people connected to the MP in the future) can be and will be satisfied according to Moldovan standards.

6.2 The parties to the Agreement agree that meters (drinking water meters) will be installed to measure the amount of drinking water entered and supplied from the Chișinău-Strașeni-Călărași WTP at the following points:

- Flow meter installation in Chișinău - in a flow meter located in the intersection of the Gura Văii and Mircești streets, after the pipe joining manhole;

- Montare debitmetru în Strășeni – în căminul CSG-5, din care se face legătura în aducțiunea secundară spre Negrești;
- Montare debitmetru în Călărași – în incinta Rezervorului R3, R2 existent într-un cămin nou de măsurare debit.
- alte viitoare puncte de conectare, după cum este necesar.

7 SISTEMUL DE TARIFARE

7.1 Apă Canal Chișinău va factura un tarif pentru furnizarea apei tratate în conformitate cu prevederile legislative din momentul începerii exploatării apeductului Chișinău-Strășeni-Călărași.

7.2 Operatorul Regional din Strășeni va aplica un tarif unificat la apă pentru toți clienții de pe întreaga arie de operare;

7.3 Operatorul Regional din Călărași va aplica un tarif unificat la apă pentru toți clienții de pe întreaga arie de operare;

8 SUSTENABILITATEA VIITOARE

8.1 Apeductul Chișinău-Strășeni-Călărași este dimensionat pentru a asigura alimentarea cu apă a tuturor localităților din raioanele Strășeni și Călărași. În prima etapă acesta va alimenta cu apă doar orașele Strășeni și Călărași urmând ca în viitor să fie conectate la apeduct și celelalte localități din cele două raioane. Pentru a asigura sustenabilitatea pe termen mediu și lung a sistemului regional de apă și apă uzată va trebui să fie asigurată conectarea altor localități la apeductul magistral. În acest context, Părțile semnatare ale Acordului agreează:

- Agenția de Dezvoltare Regională Centru va sprijini autoritățile locale pentru identificarea de resurse financiare pentru conectarea de noi localități din Raioanele Strășeni și Călărași la Apeductul Chișinău-Strășeni-Călărași conform listei de priorități agreeate;
- Autoritățile Publice Locale din Raioanele Strășeni și Călărași vor face toate demersurile necesare pentru pregătirea de proiecte și obținere de finanțare pentru conectarea de noi localități din Raioanele Strășeni și Călărași la Apeductul Chișinău-Strășeni- Călărași conform listei de priorități agreeate;
- Ca urmare a modificărilor aprobate de către Parlamentul RM la Legea 303/2013, ANRE

Mounting of a flowmeter in Strășeni - in the CSG-5 manhole, which connects to the secondary admission to Negrești;

Mounting flowmeter in Călărași - inside the existing R3, R2 tank in a new flow measuring manhole.

Other future connection points as needed.

7. TARIFF SYSTEM

7.1 Apă Canal Chișinău will invoice a tariff for the supply of treated water in accordance with the legal provisions from the moment when the Chisinau-Strășeni-Călărași MTP is operated.

7.2 Regional Operator in Strășeni will apply a unified tariff for all customers on the entire operating area;

7.3 Regional Operator in Călărași will apply a unified tariff for all customers on the entire operating area;

8. SUSTAINABILITY

The Chișinău-Strășeni-Călărași MTP is designed to ensure the supply of water to all localities in the Strășeni and Călărași districts. In the first stage it will feed only the towns of Strășeni and Călărași, and in the future the other settlements from the two districts will be connected to the MTP. In order to ensure medium and long-term sustainability of the regional water and wastewater system, it will be necessary to ensure the connection of other localities to the MTP. In this context, the Parties to the Agreement agree:

- RDA Center will support the local authorities to identify financial resources for the connection of new localities from Strășeni and Călărași districts to Chisinau-Strășeni-Călărași MTP according to the list of agreed priorities;
- Local Public Authorities from Strășeni and Călărași districts shall take all necessary steps to prepare projects and obtain financing for the connection of new localities to Chisinau-Strășeni-Călărași MTP in accordance with the agreed list of priorities;
- As a result of the amendments approved by the Parliament of the Republic of Moldova to Law

urmează să adopte modificările necesare în metodologia de calcul a tarifelor, pentru a include noul tip de tarif pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii. Bazându-se doar pe metodologia tarifară în vigoare, dar aplicând raționamentele noi prevăzute de modificările la Legea 303/2013 adoptate de către Parlamentul RM, ACC estimează că pentru anul 2023, pentru un volum de apă potabilă de 0,9 mil m³ și o redevență anuală pentru conducta principală de 1,6 mil. lei/an, tariful va constitui circa 6,56 lei/m³, inclusiv 1,68 lei/m³ drept redevență. Deși costurile de operare se vor majora în permanență, tariful se va reduce odată cu majorarea volumelor de apă distribuite. Pentru a asigura tarife sustenabile de-a lungul anilor, dar în limitele acceptabile ale suportabilității pentru consumatorii casnici, ținând cont de intenția proprietarului viitor al conductelor principale de a majora în decursul a 11 ani valoarea anuală a redevenței până la cuantumul maximal egal cu valoarea amortizării anuale estimate la 11 mil. lei, se estimează că tarifele se vor majora până la circa 9,50 lei/m³ în anul 2033.

Elementele de calcul, cuantumul estimat al tarifului ce va fi aplicat de către ACC și ipotezele privind evoluția acestuia sunt expuse în Anexa nr. 3 la prezentul Acord de cooperare.

Primul tarif ce urmează a fi aplicat de către ACC conform prezentului Acord de cooperare urmează a fi înaintat spre examinare în ultimul an de implementare a investițiilor la conducta principală, va fi aprobat de către ANRE și va depinde, înafara cheltuielilor care se află în controlul ACC, de cererea de apă potabilă în localitățile din Strășeni și Călărași, precum și de nivelul efectiv al redevențelor anuale ce urmează a fi stabilite prin contractul de gestiune între Agenția „Apele Moldovei” în Calitate de delegatar și ACC în calitate de operator.

- Orașul Strășeni și viitorul operator regional Strășeni garantează achiziția a minimum 600.000 m³ de apă în vrac pe an.
- Orașul Călărași și viitorul operator regional Călărași garantează achiziționarea a minimum 400.000 m³ de apă în vrac pe an.

9 PREVEDERI FINALE

9.1 Prezentul Acord de cooperare va intra în vigoare la data semnării acestuia și va rămâne

303/2013, ANRE will adopt the necessary changes in the tariff calculation methodology to include the new tariff for production and/or transportation water for redistribution. Based on the current tariff methodology, but applying the new rationale for amendments to Law 303/2013 adopted by the Moldovan Parliament, ACC estimates that for 2023, for a drinking water volume of 0.9 mil m³ and a annual fee for the main pipeline of 1.6 million lei/year, the tariff will be around 6.56 lei/m³, including 1.68 lei/m³ as a fee. Although operating costs will increase continuously, the tariff will be reduced as the volume of distributed water increases. In order to ensure sustainable tariffs over the years but within acceptable limits for household customers, taking into account the intention of the future owner of the main pipeline to increase over the 11 years the annual value of the fee up to the maximum amount equal to the value of the annual depreciation estimated at 11 million lei, it is estimated that the tariffs will increase to about 9,50 lei/m³ in 2033.

The calculation elements, the estimated tariff amount to be applied by the ACC and the assumptions regarding its evolution are set out in Annex no. 3 to this Cooperation Agreement.

The first tariff to be applied by the ACC under this Cooperation Agreement is to be submitted for examination in the last year of implementation of the MP investments, will be approved by ANRE and will depend, apart from the costs under the control of the ACC, the demand for drinking water in the localities of Strășeni and Călărași, as well as the actual level of the annual fees to be established under the management contract between "Apele Moldovei" Agency as Delegate and ACC as an operator.

- The town of Strășeni and the future Regional Operator Strășeni guarantee the purchase of at least 600,000 m³ of water in bulk per year.
- Călărași and the future Călărași regional operator guarantee the purchase of at least 400,000 m³ of water in bulk per year.

9. FINAL PROVISIONS

9.1 This Cooperation Agreement shall enter into force on the date of its signature and shall

valabil pentru o perioadă de 60 luni. Aplicabilitatea Acordului de cooperare poate fi extinsă prin acte adiționale.

9.2 Toate litigiile privind implementarea Acordului de cooperare vor fi rezolvate pe cale amiabilă în curs de 30 de zile de la data notificării.

9.3 În cazul în care nu se poate găsi o soluție amiabilă, vor fi îndreptățite să se adreseze în instanțele de judecată naționale pentru soluționarea litigiului.

9.4 Dacă medierea nu poate rezolva litigiul, părțile sunt de acord să nominalizeze un judecător independent al disputelor internaționale în termen de 30 de zile și să împartă costul cheltuielilor.

9.5 Hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă va fi obligatorie pentru părțile semnatare ale prezentului Acord.

9.6 Prezentul Memorandum de Înțelegere are 10 pagini și a fost încheiat la data de ....., în 8 copii, câte una pentru fiecare parte.

remain in force for a period of 60 months. The applicability of the Cooperation Agreement may be extended by additional acts.

9.2 All disputes concerning the implementation of the Cooperation Agreement will be settled amicably within 30 days of the date of notification.

9.3 If no amicable solution can be found, the parties will be entitled to apply to the national courts for the settlement of the dispute.

9.4 If mediation can not resolve the dispute, the parties agree to nominate an independent adjudicator of international disputes within 30 days and share the cost of the expenses.

9.5 The final and irrevocable court order will be mandatory on the parties to this Agreement.

9.6 This Memorandum of Understanding has 10 pages and was completed on ....., in 8 copies, one for each party.

PĂRȚILE SEMNATARE

Semnat în numele Ministerului Agriculturii,
Dezvoltării Regionale și Mediului

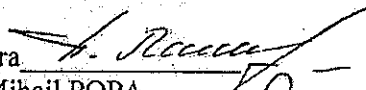
SIGNATORY PARTIES

Semnătura
Nume: Nicolae CIUBUC
Funcția: Ministru

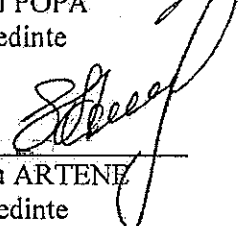
Semnat în numele Agenției „Apele Moldovei”

Semnătura
Nume: Andrei Antonevici
Funcția: Director

Semnat în numele Consiliului raional Strășeni

Semnătura
Nume: Mihail POPA
Funcția: Președinte

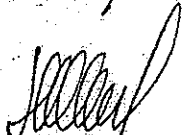
Semnat în numele Consiliului raional Călărași

Semnătura
Nume: Sergiu ARTENE
Funcția: Președinte

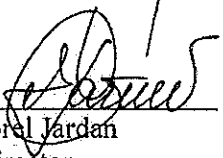
Semnat în numele Primăriei Strășeni

Semnătura
Nume: Valentina CASIAN
Funcția: Primar

Semnat în numele Primăriei Călărași

Semnătura
Nume: Nicolae MELNIC
Funcția: Primar

Semnat în numele „Agenția de Dezvoltare
Regională Centru”

Semnătura
Nume: Viorel JARDAN
Funcția: Director

Semnat în numele S.A. “Apă Canal Chișinău”

Semnătura
Nume: Valeriu MEȘCA
Funcția: Director General

Anexa 1: Procesul verbal al misiunii semnat cu KfW.
Anexa 2: Standardele apei potabile
Anexa 3: Elementele de calcul, cuantumul estimat al tarifului
pentru producerea și transportarea apei ce va fi aplicat de către
ACC și ipotezele privind evoluția acestuia